

svojimi rokami na tujo pomoč. Odkar si je industrija postavila zadačo, da s pomočjo delavne roke zgradi na zemlji Eldorado za posamezne podjetnike, od teh dob se je poselsko vprašanje opasno pozlelo. Veliko-industrijalci po svoji plačani agenciji socialno-demokratskih vodij zanašajo mej posle nezadovoljnost in jih odtujejo službi v družini, le da bi polnili svoje tovarniške prostore s stroji v človeški podobi.

Agitatorji sejejo mej posli nezadovoljnost in prevzetnost, jih hujskajo proti gospodarjem in ustvarjajo s tem v družinah položaj, ki je postal že naravnost neznosen. Da se ustreže posameznim velikošpekulantom, rabečim roko ženske, mora razpadati družinski red in zadovoljnost v domovih!

Kako lepo bi bilo, ako bi služkinja pojmla važnost svojega poklica kot pomočnica na izvršenju družinskih opravil, pa bi s tem omogočala gospodinji, da ona s svoje strani, s svojim razumom, vzgojo in duševnimi zmožnostmi zamore vršiti naloge, ki so po drugi strani velikanskega pomena za človeško družbo, pa ako bi ne bilo družega, nego dostojna vzgoja otrok. Kako pa naj porabi gospodinja svoje višje zmožnosti v korist družbe, ako jej ne preostaja časa ob neprestani pažnji na lahkomiselnost, nezmožnost ali celo zlobno služkinjo?

Uvažuje vse to in ono, morale bi služkinje kot samostalice v družinah skrbeti za to, da se čim prej razorožijo plačani socialistični hujskači, ki pod krinko delovanja za blagor služkečega stanu razdirajo le družabni red in ovirajo splošni socialni napredek.

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis za les. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se poroča, da bo c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku potom ponudb oddalo dobavo naslednjih vrst lesa in lesenih izdelkov za leto 1903: 314.849 m³ lesa za mostove (mecesen), 176.780 m³ posebnega lesa (mecesen), 1064 m³ trdega rezanega lesa za vozove, 1243 m³ mehkega rezanega lesa za vozove, 20.000 m³ krajnikov, 22000 hl oglja iz mehkega in 250 hl oglja iz trdega lesa, 5400 kosov različnih ročajev za orodje, 13.720 kosov držajev za sekire, kladiva, krampe in lopate, 18.000 metel iz brezovih šib in 600 okovanih samokolnic (šajtrg). Oddala se bo razen tega tudi dobava gorenjih pragov iz hrastovega, mecesnovega ali boroovega lesa. Za to dobavo potrebni ponudbeni vzorci in podrobni izkaz v vrstah, množinah in merah ter občni in posebni dobavni pogoji se lahko pogledajo ali tudi brezplačno dobe proti upošiljavni poštnine pri imenovanem ravnateljstvu, katero daje tudi vsa pojasnila glede dobavnih pogojev. Ponudbe s potrebnimi prilogami se morajo najkasneje do 10. sept. t. l. do 12. ure popoldne c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku oddati.

Dobavni razpis. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se poroča, da se bo 27. avgusta t. l. ob 11. uri vršila pri Societe Nationale des Chemins de Fer Vicinaux Rue de la Science 14 v Bruslju ponudbena razprava zaradi dobave 150.000 hrastovih pragov 1 m 80 cm dolgih in 15 oddelkov posebnih hrastovih kosov različne mere za podstave in stranske proge. Ponudbe se morajo nasloviti na glavnega ravnatelja in oddati na pošto najkasneje jeden dan pred terminom, ki je določen za submisijo. Dotični Cahier des Charges je na upogled pri c. kr. avstrijskem trgovskem museju na Dunaju.

Kmetijstvo.

Razglas

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvori peti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarkstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljava, perilo, t. j. sploh za vse, 28 kron, ali za ves tečaj 336 kron. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kubinskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu; če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj).

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.
V Ljubljani, dne 15. junija 1902.

Poučni in zabavni del.

Potovanje v Banjaluko.

Anton Zavadil.

(Konec.)

Trapisti imajo torej razen uboštva (poedinec baje nima nič, celota pa je bogata; naj si to vsakdo raztolmači, kakor hoče), devištva in pokorščine duhovnim poglavarjem še četrto obljubo: strogo molčanje. Radi tega molčanja bi utegnil marsikdo misliti, da trapistski red ni za ženske — saj me razumete! A glejte čudo! V vroči Afriki je tudi red trapistinj, ki se tam pečajo z odgojo zamorčkov in potemtakem si morejo na dan večkrat razvezati jezičke, sicer ne vem, če bi ob neprestanem molčanju ravno tako kmalu ne zblaznele, kakor omenjeni ljubljanski lazarist.

Da sem že pri redovnikih, omenim še, da je takih redov več, ki imajo kako posebno četrto obljubo, recimo, benediktinci imajo četrto obljubo tako imenovano „stabilitas loci“, namreč da se tisti, ki vstopi v kak benediktinski samostan, sveto zavezuje, da tudi v tisti hiši ostane celo življenje. Usmiljeni bratje imajo četrto obljubo „postrežbo bolnikom“. Neki premeten poznavatelj samostanskega življenja pa se je nekoč izjavil, da nekateri sedanji redovniki imajo to posebno nehvalevredno četrto obljubo, da jim teh treh prvih: uboštva, devištva in pokorščine ni treba izpolnjevati. Jaz seveda o tem nič ne vem.

Želel sem si biti tudi enkrat pri trapistski maši in v nedeljo je njihova prav uborna cerkvice (tukaj izvršujejo obljubo uboštva!) otvorena tudi za zunanje ljudi, seveda le pod korom; dalje je mreža, za katero v vrstah stoje tihi menihi. Tudi nekaj žensk je bilo pri maši, seveda v samostan, Bog varuj, da bi katera vstopila. „Noter ne sme nobena ženska“, tako sem čital kakor pest debele črke pri samostanskih vratih. Menihi imajo hude skušnjave in ženska je baje hujša skušnjava kakor sam hudič. Slednjega prepodi trapist z molitvijo, z blagoslovljeno vodo ali makar, če je preveč siten, celo s tintnikom, kakor je to svoje dni storil menih Martin Luter, a ženske skušnjave ne odženeš baje še s tako močnimi sredstvi ne, kakor nam to zopet izpričuje taisti menih Martin Luter, ki ga je ženska skušnjava v podobi zapeljive Katrice Bora popolnoma premagala. Pod korom so torej smele moliti bosenske krasotice in jaz sem si jih ogledal pri tej priliki bolj natanko. Da

mi kdo ne zameri, takoj opozorim, da sem to storil zgolj iz narodopisnih ozirrov in da povečujem Boga radi krasote njegovih stvari, in to je, upam, od mene celo lepo, kaj ne? Bosnjačke imajo mične rudeče kapice na svojih interesantnih glavicah, v kiticah imajo upletene peneze, da zazvené, kadarkoli stresejo z glavo, in Bosnjačke so često stresale z glavo, kar mi je jako ugajalo. Pri maši pa ljudstvo nima sklenjenih rok, temveč raztegnjene, kakor je to bilo v navadi v prvih kristijanskih časih, ali kakor še zdaj ima duhovnik pri maši raztegnjene roke. Naenkrat je pozvončkalo k povzdigovanju. Pokleknil sem, trkal zgrevano na svoja prsa, kakor se spodobi vsakemu poštenemu kristijanu, a ko sem bil s trkanjem gotov, sem se vzdignil. Ali zagledal sem, da so okoli mene vsi še sklonjeni, zlasti ženske so se z glavami dotikale kar tal. Brž sem se zopet pripognil in potem sem iz takega sključenega položaja škilil po okolo-klečečih, kedaj se vzdignijo. Zvončkalo pa se med tem ni nič. Končno je vender trapist ministrant pozvončkal in jaz sem se oddahnil. Pri trapistih se namreč zvoni samo v začetku in na koncu povzdigovanja.

Po maši me je zopet skominalo po trapistskem siru in pivu, s katerim sem bil koj prvi trenotek tako zadovoljen (v zadnji številki je stavec pomotoma stavil „nezadovoljen“), ali v nedeljo biva trapistski hotel zaprt. Obrnil sem se torej proti mestu, da se malo poozrem po Turkih in Turkinjah. Zadnje pa me niso nič kaj zadovolile s svojo nošo. Srečal sem jih sicer več, a nisem videl družega, nego neko črno haljo od vratu do tal, na glavi pa belo ruto, s kojo je bila ovita vsa glava in le pod čelom in nad nosom je bilo nekaj prostora za oči nezakritega. Ali so Turkinje lepe ali grde, črno- ali belo-laske, rudeče ali blede, tega mi pač ni bilo možno iztuhtati. V neki ulici blizu velike mošeje sem sicer zapazil, kako neka radovedna Turkinja gleda izza okna v prvem nadstropju na mene in jaz sem se, prišedši k naslednji hiši, nagloma obrnil, ali tudi to mi ni prav nič pomagalo, Turkinja se je takoj skrila. Šel sem hitro dalje, da mi kak Turek „ne zameri“ tako nedolžno ogledovanje, kajti Turki so neznansko ljubosumni zavoljo svojih „milostivih“, in meni bi bržkone jako malo pomagalo pojasnjevati nevernežu, da si ogledujem Turkinje samo radi „narodopisnih študij“. V Carigradu so baje Turkinje že bolj emancipirane (!) in mesto goste rute nosijo ondi tenak pajčolan, kateri dovoljuje tujcem prav svobodno občudovati miline turških lepotic.

Ko sem prišel na trg pred veliko mošejo, ki je največja in najkrasnejša v Bosni, je ravnokar tulil hodža (turški duhovnik) raz minaret (vitek stolpič), ki opravlja nekam enako službo kakor pri nas zvonovi, kadar se zvoni k molitvi. Petkrat na dan vpije v bližnjo okolico, naznanjajoč čas molitve. In Turčini